

# Ricard Jordà, historiador pont

La tasca més important que ha deixat en Ricard Jordà (Olot, 1930-1991) ha estat, sens dubte, la d'historiador. I, en aquest camp la seva aportació al coneixement del segle XVIII olotí ha estat decisiva i reconeguda pels grans especialistes del país. Però arran de la seva mort, i en el conjunt de recordatoris que s'han publicat a la premsa local, cal remarcar el tret, subratllat especialment per en Jordi Canal, en Miquel Puig o en Josep Murlà, de la importància d'en Ricard Jordà com a historiador pont entre dues generacions. Amb una obra que superà els esquemes d'una historiografia descriptiva, formada abans de la guerra (Danés, Gil i Vidal), o apareguda en la foscor intel·lectual del franquisme (P. Nolasc del Molar, Solà Morales, el publicista Ramon Grabolosa, Carme Sala...) que va introduir un rigor metodològic poc freqüent, i una consciència crítica envers els grans plantejaments d'una història molt a l'ús del seu temps. Ricard Jordà donà pas a una moderna generació d'historiadors professionals, formats universitàriament, que constitueixen l'actual i prou interessant moment historiogràfic olotí (Canal, Padrós, Mayans, Alcalde, Puig, Puigvert, etc). Fou un dels qui defensà el paper jugat per la burgesia olotina en les èpoques de la Guerra Gran i del Francès, i desdibuixà molts criteris considerats inamovibles sobre l'oposició real a les invasions gal·les. Els seus treballs: *La guerra vista des d'Olot (1793-*

*1795)*, i *Vida olotina en el salt a l'època moderna (1780-1790)*, foren publicats per la col·lecció Episodis de la Història d'en Rafael Dalmau, a Barcelona, cosa prou insòlita en la historiografia local, i que ja marcà un pas ben definit de cara a la seva importància i al reconeixement que li tributaren els grans historiadors del país (Ernest Lluch, Josep Fontana, entre altres). Més desmitificador encara fou el seu treball: *Entre ferrandistes i napoleònides (la Guerra del Francès a Olot)*, on ensorrà les clàssiques visions «nacionalistes» de l'oposició popular i il·lustrada en la invasió. Darrerament, en Ricard Jordà havia avançat cronològicament el seu interès, i els seus treballs es dirigiren al coneixement del segle XIX i començament del XX olotí, especialment pel que fa al moviment de Solidaritat Catalana, la Revista Olotina, i els inicis del nacionalisme català. Períodes i ideologies tots ells molt poc tractats pels estudiosos locals, i que el convertiren en un autèntic especialista, reconegut per tothom.

Però en Ricard Jordà, que era un autèntic autodidacte, emplet de banca de professió, també allargà la seva capacitat i reconeguda voluntat de treball cap a altres àmbits, com a publicista, col·laborant assíduament en la premsa local, gairebé sempre en temes de divulgació històrica, o com el darrer llibre sobre els Premis Ciutat d'Olot, i en un excel·lent i deliciós treball sobre *Unes poesies polítiques i la seva*

*L'Olot del passat, objecte d'atenció de l'historiador Ricard Jordà.*



## BIBLIOGRAFIA

### POESIA

- Poemes en negre i quatre mites* - 1967  
*Si no us agrada* - 1974  
*Impromptus* - 1980  
*Poemes de vacances* - 1982  
*La cendra dels records* - Col·lecció *El buri i la ploma* - 1979

### HISTÒRIA

(Publicacions als volums de les Assemblees d'Estudis sobre el Comtat de Besalú):

*La restauració del somatent pel compte de la Unió a la llum de documentació de l'Arxiu Històric Municipal d'Olot.*

*El darrer jurament de fidelitat d'Olot a l'Abat de Ripoll.*

*Sobre la fixació dels límits entre Olot i les Preses.*

*Un contracte de companyia del 1772.*

(Publicacions als Annals del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot):

*La mort de l'Alcalde Major Ramon de Lomanya.*

*La proclamació de la Constitució del 1812 a Olot.*

*Consideracions sobre quatre documents relatius a la guerra del Francès.*

*Població i riquesa a Olot fa dos segles i mig.*

*Reminiscències prerafaelites en l'obra literària de Marià Vayreda.*

*La llegenda del senyor de Juinyà.*

*Les eleccions de Solidaritat Catalana a Olot.*

*La fundació del Centre Autonomista olotí.*

*La Revista Olotina i el moviment solidari.*

(Publicacions a les jornades d'estudis sobre les terres de Bianya):

*La Batllia de Pinoses a la Vall de Bianya.*

### LLIBRES D'HISTÒRIA

*La Guerra Gran vista des d'Olot (1793-1795)* - Episodis de la Història. Rafael Dalmau - Barcelona, 1975.

*Vida olotina en el salt de l'època moderna (1780-1790)* - Episodis de la Història. Rafael Dalmau - Barcelona, 1978.

*Unes poesies polítiques i la seva circumstància* - Edicions El Bassegoda - Olot, 1984.

*Entre ferrandistes i napoleònides* - Papers de l'Arxiu Casulà - Olot, 1988.

*Vint-i-cinc anys de premis ciutat d'Olot* - Edicions Municipals - Olot, 1991.

Així com treballs publicats a les revistes: *El Cruscat*, *Tallaferro*, *La Garrotxa*, *Olot-Misión*, *La Comarca d'Olot*, entre altres.

bona producció, tot i l'extensa bibliografia que ens ha deixat, i en un moment en què se li havia encarregat el període del XVIII en una propera història d'Olot que aviat veurà la llum.

Certament, la mort d'en Ricard Jordà ha sobrevingut en un temps no massa afalagador per al panorama cultural olotí, i

que s'afegeix a d'altres pèrdues notables d'aquest hivern: Manuel Grau, el millor historiador dels jueus comarcals; Manuel Bars, publicista i escriptor; i encara l'olotí Joan Teixidor.

*circumstància.* Com a impulsor i ànima, juntament amb Josep Murlà, del renascut Patronat d'Estudis Històrics Locals, des del 1976. Com a etnòleg, divulgant llegendes i costums comarcals, sota el pseudònim Ponç d'Aulina, i també en el camp de la poesia (cinc reculls publicats), en el qual féu una tasca certament innovadora, trencant esquemes clàssics del que era el panorama poètic local (Josep Congost, Concepció Carreras...) fins aleshores.

I tot això amb un tarannà ben allunyat dels protagonismes, tocat d'una tímidesa exemplar, gens polemista, però ben fermat en les seves



opinions, treballador infatigable i carregat de projectes fins poc abans de morir, en una edat de la qual tots esperàvem encara una

JORDI PUJIULA